

IM.STEFANA

**FUNDACJA
BATOREGO**

ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
tel. 22 536 02 00
fax 22 536 02 20
batory@batory.org.pl
www.batory.org.pl

Warszawa, 10 października 2023

Zespół Ekspertów Wyborczych

Fundacja im. Stefana Batorego

ul. Sapieżyńska 10a

00-215 Warszawa

Szanowny Pan

Sylwester Marciniak

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej

Państwowa Komisja Wyborcza

ul. Wiejska 10

00-902 Warszawa

Szanowny Panie Przewodniczący,

zwracamy się do Pana oraz pozostałych członków Państwowej Komisji Wyborczej o pilne rozważenie zmiany punktu 51 wytycznych zawartych w uchwale nr 211/2023 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 25 września 2023 r. Stwierdza on, że **„Jeżeli wyborca, który odmówił przyjęcia jednej lub dwóch kart do głosowania, następnie będzie chciał otrzymać kartę do głosowania w głosowaniu, w którym nie uczestniczył, komisja wydaje wyborcy tę kartę lub karty, której przyjęcia wcześniej odmówił. Przewodniczący komisji w rubryce spisu wyborców „Uwagi” skreśla właściwą adnotację, o której mowa w pkt 50, i skreślenie to opatruje swoją parafą.”**

W naszej opinii punkt ten budzi poważne wątpliwości co do swojej zasadności i otwiera furtkę do potencjalnych nadużyć ze strony przewodniczącego obwodowej komisji wyborczej lub jego zastępcy.

Do tej pory PKW stała na rygorystycznym stanowisku, że po pobraniu przez wyborcę kart do głosowania i odejściu od stołu komisji nie są już dopuszczalne jakiegokolwiek wymiany czy zwroty kart do głosowania bez względu na powody i uzasadnienia dla tej wymiany. Znalazło to zresztą odzwierciedlenie i w tegorocznych wytycznych w punkcie 52.

Niezrozumiałe, nielogiczne i niebezpieczne dla prawidłowości przebiegu wyborów jest zatem dopuszczenie do sytuacji odwrotnej, o której mowa w kwestionowanym punkcie 51, a więc wprowadzającej wyjątek od wieloletniej zasady, co samo w sobie może przyczynić się do nieporozumień i pomyłek na linii wyborca - osoba wydająca karty.

Co jednak istotniejsze, otwiera to furtkę do potencjalnych nadużyć, a nawet fałszerstw w sytuacji, w której przewodniczący (a pod jego nieobecność jego zastępca) mogą, bez czynnego udziału wyborcy potwierdzającego ten fakt swoim podpisem, dokonywać wykreśleń adnotacji "bez referendum" w spisie wyborców.

Skoro PKW wprowadziła bezwzględny wymóg kwitowania przez wyborców odbioru kart, to wszelkie zmiany na linii wyborca-karty do głosowania, o ile w ogóle miałyby być dopuszczane, wymagać muszą bezwzględnie ponownego skwitowania przez wyborcę.

Biorąc powyższe argumenty pod uwagę, apelujemy o zmianę wytycznych opisanych w pkt 51.

Z wyrazami szacunku,

Zespół Ekspertów Wyborczych Fundacji im. Stefana Batorego

dr hab. Mikołaj Cześniak, profesor Uniwersytetu SWPS, Dyrektor Instytutu Nauk Społecznych SWPS

dr hab. Jarosław Flis, Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego

dr hab. Adam Gendźwiłł, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, Wydział Socjologii UW

dr hab. Jacek Haman, Zakład Statystyki, Demografii i Socjologii Matematycznej, Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego

dr Anna Materska-Sosnowska, Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego, członek Zarządu Fundacji im. Stefana Batorego

dr hab. Bartłomiej Michalak, profesor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie UMK

dr hab. Bartłomiej Nowotarski, profesor Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Katedra Filozofii i Historii Gospodarczej

prof. dr hab. Jacek Raciborski, Zakład Socjologii Polityki, Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego

prof. dr hab. Andrzej Rychard, dyrektor Instytutu Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk, przewodniczący Rady Fundacji im. Stefana Batorego

dr hab. Krzysztof Urbaniak, prawnik i politolog, profesor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, radca prawny